

דף עג.

עין משפט א.

הרמב"ם הל' תרומות פי"ד ה"ז

וְכִיצַד מֵעֵלָה סָאָה שְׁנַפְלָה. אִם רָצָה לְהַעֲלוֹת מֵאֶחָד מִשְׁתִּיּהֵן מֵעֵלָה וְאִם רָצָה לְהַעֲלוֹת חֻצֵּיהָ מִזֶּה וְחֻצֵּיהָ מִזֶּה מֵעֵלָה. כַּדִּים מְלֵאִים תְּאֲנִים שֶׁל חֲלִין שְׂדֵרִס לִיטְרָא תְּאֲנִים שֶׁל תְּרוּמָה בְּפִי כַד אֶחָד מֵהֶם וְאִין יְדוּעַ אִי זֶה הִיא אִם הָיוּ שָׁם מֵאָה כַד וְכַד הָרִי זֶה תַּעֲלָה וְלוֹקַח כַד אֶחָד מֵהֶם וּמוֹכְרָה לְכַהֵן חוּץ מִדְּמֵי אוֹתָהּ לִיטְרָא וְהִשָּׂאָר מִתְּרִין. וְאִם הָיוּ פָחוֹת מִמֵּאָה הַפּוֹמִין כֶּלֶן מִדְּמָעוֹת וְהִשּׁוּלִים מִתְּרִין:

עין משפט ב.

הרמב"ם הל' תרומות פי"ד ה"ז

וְכֵן אִם דְּרָסָה עַל פִּי כְּוֶרֶת אוֹ עַל פִּי עֵגוּל * וְאִין יְדוּעַ אִי זֶה הוּא. דְּרָסָה עַל פִּי הָעֵגוּל וְאִין יְדוּעַ אִם בְּצַפּוֹנוֹ אוֹ בְּדַרְוּמוֹ וְלֹא אִי זֶה עֵגוּל הוּא. רוֹאִין אוֹתָם כְּאֵלוֹ הֵם פְּרוּדוֹת וְתַעֲלָה לְפִי הַמְּשָׁקֶל. אִם יֵשׁ בְּכָל הָעֵגוּלִין מֵאָה

מ. כסף משנה: ומ"ש רבינו וכן אם דרסה על פי כוורת או על פי עיגול ואין ידוע אי זהו. שם בירושלמי (הלכה ז'). ומה שכתב דרסה ע"פ העיגול ואינו יודע אם בצפונה או בדורמו ולא אי זה עיגול הוא וכו'. בריש ביצה (דף ד') דרסה בעיגול ואינו יודע באי זה עיגול דרסה ד"ה יעלו ד"ה היינו פלוגתייהו אמר רב פפא ה"ק דרסה בעיגול ואינו יודע באי זה מקום עיגול דרסה אי לצפונה או לדורמה ד"ה יעלו ומאחר דקאמר גמרא דבאינו יודע באי זה עיגול היינו פלוגתייהו וכיון דקי"ל כרבי יהושע הוה ליה לרבינו למיפסק בה דלא תעלה עד שיהא שם מאה עיגול ויש לתמוה למה פסק דרואין אותן כאילו הן פרודות ואפשר דהכא דאיכא תרי ספיקי מודה ר' יהושע. ומ"ש והוא שיש בכל עיגול מהן יתר על שני ליטרין וכו'. ירושלמי בפ"ד דתרומות (סוף הלכה ז):

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאהרן שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 0584150477 או 02-5712225 email: minchat.aaa@gmail.com

לִיטְרִין תַּעֲלֶה. וְהוּא שְׂיֵשׁ בְּכָל עֲגוּל מִהֶן יִתָּר עַל שְׁנֵי לִיטְרִין כְּדֵי שֶׁתִּבְטַל הַתְּרוּמָה בְּרֹב. שְׂסַפֵּק הַתְּרוּמָה בְּטַל בְּרֹב הַחֲלִין:

עין משפט ג. הרמב"ם הל' פסולי המוקדשין פ"ו ה"א

כָּל הַזְּבָחִים שֶׁנִּתְעַרְבּ בָּהֶן אַחַת מִחֲטָאוֹת הַמִּתּוֹת. או שׁוֹר הַנִּסְקָל. אֶפְלוּ אֶחָד בְּרֹבּוֹא כִּלְזָן יָמוּתוּ לְפִי שְׂבַעֲלֵי חַיִּים חֲשׁוּבִין הֵן וְאֵינָם בְּטֵלִין. וְאִם הִקְרִיב הַרְצָה שְׂאִין בְּעֲלֵי חַיִּין נִדְחִין:

הרמב"ם הל' מאכלות אסורות פט"ז ה"ז

וְכֵן כָּל בְּעֲלֵי חַיִּים חֲשׁוּבִין הֵן וְאֵינָם בְּטֵלִין. לְפִיכָּךְ שׁוֹר הַנִּסְקָל שֶׁנִּתְעַרְבּ בְּאֶלֶף שְׁוֹרִים וְעֲגֹלָה עֲרוּפָה בְּאֶלֶף עֲגֹלוֹת. או צֶפּוֹר מְצָרַע הַשְּׁחוּטָה בְּאֶלֶף צִפְּרִים או פֶּטֶר חֲמֹר בְּאֶלֶף חֲמוּרִים כִּלְזָן אֲסוּרִין בַּהֲנִיָּה. אֲבָל שְׂאֵר הַדְּבָרִים אֵף עַל פִּי שְׂדֵרְכָן לְמָנוֹת הָרִי אֵלוֹ עוֹלִין בְּשַׁעוֹרָן:

ג. כסף משנה כל הזבחים שנתערב וכו'. משנה ריש פרק התערובות (דף ע' א:). ומה שכתב ואם הקריב הורצה. שם אמר רבא אי אקריב ארצי ואותבוה ממתני' דקינין ואוקמוה ההיא מתניתין כמאן דאמר בעלי חיים אין נדחים. וכבר נתבאר בפרק ט"ו ממעשה הקרבנות דהלכה כמאן דאר אין בעלי חיים נדחים:

ס. כסף משנה: ומ"ש וכן כל בעלי חיים חשובים הם ואינם בטלים וכו'. בר"פ התערובת (דף ע' א:) תנן כל הזבחים שנתערבו בחטאות המתות או בשור הנסקל אפילו אחד ברבוא ימותו כלם ומקשה בגמ' (דף ע"ב) וניבטלו ברובא ואסיק רב אשי (דף ע"ג) בעלי חיים חשיבי ולא בטלי. וכתב הראב"ד או פטר חמור וכו' א"א כיון דקי"ל כרבי אליעזר וכו'. ואני אומר שזו אינה השגה דרבינו העתיק לישנא דמתני' וגמרא ומאחר שכתב לקמן בפרק זה גבי נתערב יין ביין תקנתא דר"א ורשב"ג ממילא משמע דה"ה להני דמאי שנא:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

שו"ע יו"ד סימן ק"י פ"א א

עיין לעיל דף עב: עין משפט א

דף עג:

עיין משפט א. הרמב"ם הל' א. מאכלות אסורות פ"ח הי"א

עֶשֶׂר חֲנִיּוֹת תִּשַׁע מוֹכְרוֹת בְּשֵׁר שְׁחוּטָה וְאַחַת מוֹכֶרֶת
נְבִלוֹת וְלֶקַח בְּשֵׁר מֵאַחַת מֵהֵן וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ מֵאֵיזָה מֵהֵן
לֶקַח הָרִי זֶה אֲסוּר שְׁכָל קְבוּעַ כְּמַחְצָה עַל מַחְצָה דְּמִי.
אֲבָל בְּשֵׁר הַנִּמְצָא מִשְׁלָף בְּשׁוּק הַלֵּף אַחַר הָרֵב דְּכָל
דְּפָרִישׁ מְרַבָּא פְּרִישׁ. אִם הָיוּ רַב הַמוֹכְרִים עֶכּוּ"ם אֲסוּר.
וְאִם הָיוּ רַב הַמוֹכְרִים יִשְׂרָאֵל מְתָר:

שו"ע יו"ד סימן קי פ"א ג

ג. ד. תשע חנויות מוכרות בשר כשר^ע וחנות אחת מוכרת בשר נבילה
ולקח מאחת מהן ואינו יודע מאיזה לקח הרי זה אסור^פ שכל קבוע
כמחצה על מחצה דמי^צ.

ע. מברייתא בפסחים דף ט', ובנדה דף י"ח, וכתובות ז'.

פ. ואפי' לקח חתיכה שאינה ראויה להתכבד, ב"י בשם הרשב"א.

ה"ה אם היו מוחזקות בעיר שיש עשר חנויות שמוכרות שחוטה ולקח מאחת מהן ואח"כ
נודע שאחת מהן מוכרת נבילה ג"כ אסורה החתיכה. ש"ך ס"ק י"ד מספק מבדק הבית
מהרא"ה, אמנם הר"ן והתוס' ס"ל דאינו אסור אלא מכאן ואילך אבל למפרע אם לקח קודם
שנודע שיש איסור בכלל או חנות שמוכרת נבילה מותרת החתיכה, וכן הסכים הפר"ח סוף
אות י"ג, ולענין דינא בהפ"מ יש להקל.

צ. זה נלמד בב"ק דף מ"ד ע"ב ובכתובות ט"ו ע"ב מפסוק ד'וארב לו וקם" פרט לזורק
אבן לחבורת אנשים שעמדו שם ט' ישראלים ואחד עכו"ם שפטור משום ספק נפשות
להקל, ואע"ג דרוב ישראלים היו מ"מ הו"ל קבוע וכמחצה על מחצה דמי. ש"ך ס"ק ט"ו.
ודע דמה שקימ"ל שקבוע כמחצה על מחצה בין לקולא בין לחומרא כגון ט' חנויות מוכרות
נבילה ואחת מוכרת שחוטה ולקח ואינו יודע מאיזה לקח הוי כמחצה על מחצה ולא אסורה

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

אבל בשר הנמצא בשוק **ק** או ביד עכו"ם **ר** מותר כיון שרוב החנויות מוכרות בשר כשר, וכל דפריש מרובא פריש **ש**. וזהו דין תורה אבל חכמים אסרוהו **ה** אע"פ שכל השוחטים וכל המוכרים ישראל.

הגה: מה שאומרים כל דפריש מרובא פריש היינו שלא פירש לפנינו **א** או

החתיכה אלא משום ספיקא ולא אומרים דהולכים אחר הרוב, וכך במפורש בכתובות שם. ש"ך שם. ומ"מ בכה"ג אם תפול חתיכה זו באחרים הכל אסור ואינו ניתן משום ספק ספיקא כיון שכאן מדינא אסורה החתיכה, אבל ברוב חנויות דהיתר ולקח מאחת מהן ונתערב באחרים מותרים מטעם דכל הדין של קבוע חידוש הוא שהרי יש רוב היתר לא כן להיפך ואין לך בו אלא חידושו. כ"כ הנ"י שם. כף החיים אות ל"ו. ואם ט' נבילה ואחת כשרה הפוך הדין דבלקח אסור מכח "ספק" דקבוע כמחצה על מחצה אבל בפירש הוי ודאי נבילה דמרובא פריש.

ק. אפי' חתיכה הראויה להתכבד. ש"ך ס"ק ט"ז.

ואפי' נמצא קרוב לנבילה דרוב וקרוב הלך אחר הרוב, ב"י בבד"ה בשם רי"ו. כף החיים אות ט"ל.

ר. ואם לקחו קטן דינו כלקחו עכו"ם, כ"כ הרוקח בסי' ת"ף. ש"ך ס"ק י"ח. וכתב הפר"ח דאם נמצא ביד קטן חריף דינו כנמצא ביד גדול. והטעם דכל זמן שאנו רואים אותו ביד עכו"ם או ביד קטן לא חייבים לברר ולשאול לו כל זמן שלא ראינו שיצא מהחנות, אבל בנמצא ביד גדול או ביד קטן חריף כשהוא לפנינו מחוייבין לשאול לו דאיכא לברורי וע"כ אסור. כף החיים אות מ"א.

אם לקח מכל חנות חתיכה כגון משבעה חנויות מתוך העשר ואינו יודע אם חתיכה אחת היא מחנות הנבילה אם הם חתיכות הראויות להתכבד אסורות אבל בלי זה בטלה חתיכת האיסור ברוב דיבש ביבש חד בתרי בטיל. כ"כ הפר"ת בסוף אות י"א.

ש. דכיון שנייד הולכים אחר הרוב דהשתא לאו קבוע הוא. כ"כ רש"י בחולין צ"ה ע"א. ש"ך ס"ק י"ט.

ת. משום בשר שנתעלם מן העין, כמו שנתבאר בסי' ס"ג, ושם הרמ"א כתב דיש להקל ע"ש.

ומה שאנו אומרים כל דפריש מרובא פריש היינו שלא פירש לפנינו אבל פירש לפנינו הוי כאילו לקחו בידו משום דהספק נולד במקום הקביעות. כ"כ הש"ך בס"ק כ"א. והפר"ת באות י"ט.

ובקבוע אפי' מין במינו הוי ליה כמחצה על מחצה. ובפירש אפי' שלא במינו אמרינן מרובא פריש. ש"ך שם.

א. ודעת הר"ן בפג"ה שאע"פ שראה אותו פירש מן הקבוע מדינא שרי, דמדאורייתא לא מיקרי קבוע אלא במקום קביעותו אלא שחכמים גזרו כשראהו פירש מן הקבוע גזירה

כשראה שהעכו"ם לקחו מהחנות דהוי כאילו הוא לקחו בידו.

הרמב"ם הל' פסולי המוקדשין פ"ח ה"א

חטאת העוף שנתערבה בעולת העוף. או עולת העוף שנתערבה בחטאת העוף. אפלו אחת ברבוא פלן ימותו. במה דברים אמורים כשהיו מפרשות בשעת לקיחת הבעלים זו חטאת וזו עולה. אבל אם הביא עופות לחובתו מהן חטאת ומהן עולה ולא פירש אלא פלן סתומות ונתערבה חטאת או עולה בחובה זו הסתומה יש להן דינים אחרים:

שמה יקח מן הקבוע, אבל בשה"ת בסי' נ"א כתב דאם פירש אחד לפנינו אסור מן התורה כאילו לקחו הוא בידו, וכן דעת הרוקח בסי' ת"פ וכ"נ דעת הרשב"א, וכן דעת התוס' בפסחים לגבי ט' צבורין וכן עיקר, וכן כתב הפר"ח והש"ך בס"ק כ"ב, ודלא כהב"ח. בט' חנויות כשרה ואחת נבילה ופריש דהולכים אחר הרוב אפי' יש בחנות הנבילה יותר בשר מכל הט' חנויות של הכשרות ג"כ מותר, כ"כ הר"ן והישועות יעקב כאן בשו"ע אבל בבינת אדם בשער הקבוע סי' ט"ז כתב דבכה"ג אולינן בתר רוב בשר. ולענין הלכה כתב בזבחי צדק דאולינן לחומרא בתר רוב בשר וכן בתר ט' חנויות, וכן אם יש ט' חנויות נבילה ואחת כשירה ובכשירה יש רוב בשר יותר מכל חנויות הנבילה ופירש הולכים ג"כ לחומרא ואסור, וכל זה לדעת המתירין בשר שנתעלם מן העין, אבל לדעת השו"ע שאסור מצד בשר שנתעלם מן העין אין נפ"מ. כף החיים אות מ"ח. אם יש בחנות אחת חתיכות ידועות של איסור ובמקום אחר הרוב דהיתר ופירשה חתיכה אחת ועדיין בתוך החנות ולא ידוע ממי פירשה בזה לא אמרינן כל דפריש מרובא פריש כיון שעדיין בתוך החנות יש לה דין קבוע כמחצה על מחצה ואסורה, מבינת אדם. בכף החיים אות מ"ט.

חתיכה שהותרה אחרי דין כל דפריש מרובא פריש גם אם חזרה למקום הקביעות ואנו מכירים אותה אינה חוזרת לאיסור אחרי שהותרה. כף החיים אות נ'.

ב. כסף משנה: חטאת העוף שנתערב בעולת העוף וכו'. פ"ק דקנינים ופירש"י אחד בריבוא ימותו כולם דבכל אחת איכא לספוקי שמא עולה היא ופסולה למטה או שמא חטאת ופסולה למעלה: בד"א כשהיו מפורשות בשעת לקיחת הבעלים וכו'.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

הרמב"ם הל' פסולי המוקדשין פ"ו הי"ז

וְכֹל אֱלוֹ הַמִּתְעַרְבִין בְּחַיִּים אִם הִקְרִיב הִרְצָה שְׂאֵין
בְּעֵלֵי חַיִּים נִדְחִין:

ג. כסף משנה: וכל אלו המתערבים וכו'. שם אמר רבא השתא דאמרי רבנן לא נקריב אי אקריב לא מרצי ואותביה ממתני' דקינים ושני הא כמאן דאמר בעלי חיים נדחים הא כמאן דאמר אינם נדחים וכיון דפסק רבינו כמאן דאמר בעלי חיים אינם נדחים כמו שנתבאר בפרק ט"ו ממעשה הקרבנות ממילא קמה לה הלכתא דלא כרבא ואע"ג דרבא בתרא הוא וה"ל למיפסק כוותיה איכא למימר דאליבא דמאן דאמר בעלי חיים נדחים אמרה וליה לא ס"ל: